

Business Forum

4. INDUSTRIJSKA REVOLUCIJA

📍 WESTIN ZAGREB & ONLINE

📅 21. 05. 2021.

Mogući razvojni koncepti prema Društvu 5.0 (LIDER SWOT)

doc. dr. sc. Ernest Vlačić

... kontext, društvene revolucije u povijesti, prema društvu 5.0

HUMAN CENTRIČNO DRUŠTVO – CIKLIČNO SOCIJALNO

... kontekst, izgledan globalni razvojni scenario

PLANET OGRANIČENIH RESURSA U JEKU 4. IR I GLOBALNIH MEGATRENDOVA

INDUSTRY 4.0+

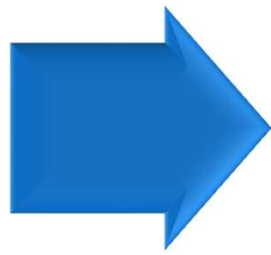
QUANTUM COMPUTING

GENERAL AI

NEW MATERIALS

RENEWABLES and GREENTECH

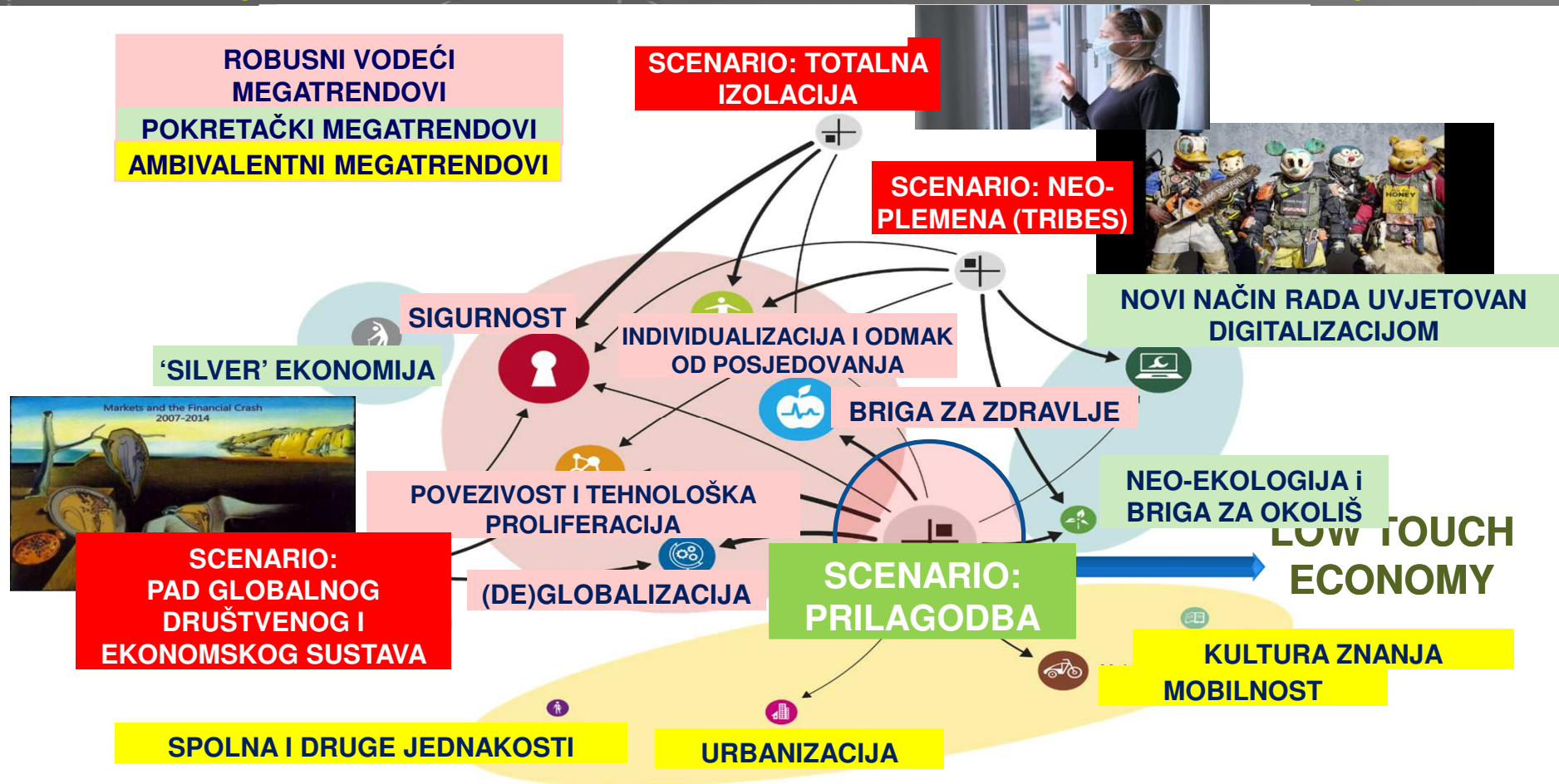
~~DIGITAL ECONOMY - 4th IR~~

GeaECONOMY

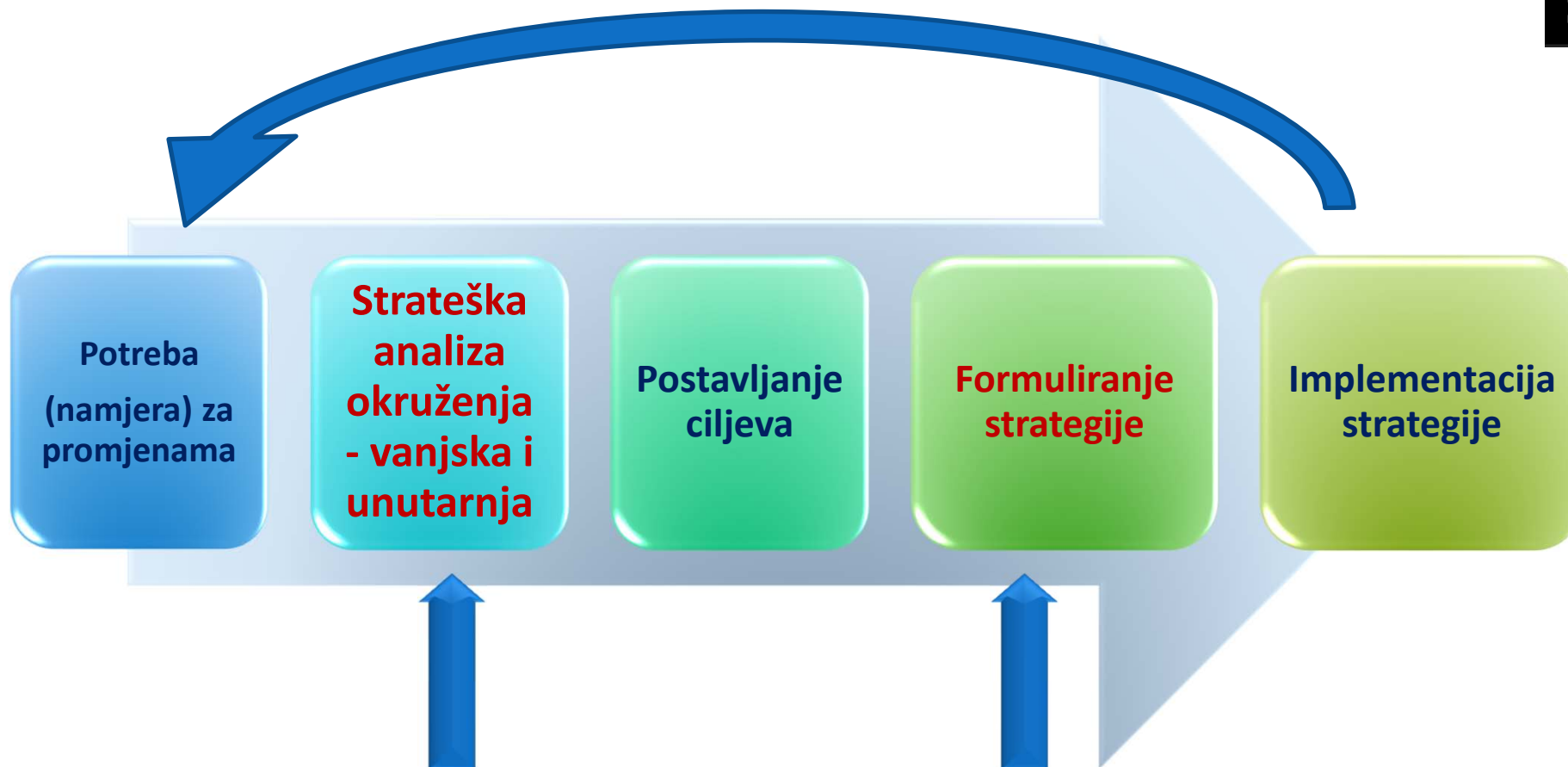
5th IR and/or SOCIETY 5th

... dominirajući megatrendovi i COVID-19 mogući impakt scenariji

Quelle: Zukunftsinstitut, FAS Research

... strateško pozicioniranje kao odgovor izazovima

... analiza okruženja, AS-IS

LIDER ■

HRVATSKI SWOT

LIDER ■

SWOT analiza LIDER-a, provedena krajem 2020/početakom 2021 godine

- **46 uglednih autora:** članova akademske zajednice, konzultanata, analitičara, poduzetnika, stranih insajdera, specijaliziranih novinara te predstavnika poslovnih udruga, sindikata i političkih stranaka
- **par excellence kvalitativno istraživanje - izvrsno za potrebe definiranja AS-IS stanja u kontekstu strateškog pozicioniranja**
- **stavljena u kontekst 4IR, odnosno industrijskog razvoja**

... SWOT, >> SNAGE

LIDER
HRVATSKI SWOT

LIDER

- ❑ geostrateški položaj, članstvo u EU i NATO asocijacijama, intermodalna geolokacija
- ❑ visokotehnološke i IT tvrtke s obećavajućom startup-scenom
- ❑ postojanje reziduala i enklava industrijske kulture i baštine
- ❑ pojedinačno jaka prerađivačka industrija
- ❑ nove generacije poduzetnika, rastu, više riskiraju, dobro iskorištavaju prilike (iz fondova EU), fokusiraju se na izvoz
- ❑ izvori obnovljive energije: voda, vjetar, sunce
- ❑ relativno stabilna trenutna politička situacija
- ❑ genetski ugrađena poslovna žilavot, prilagodljivost i urođena inovativnost
- ❑ relativno visoko kapitaliziran bankarski sustav + NPOO

... SWOT, >> SLABOSTI 1.

LIDER
HRVATSKI SWOT

LIDER

- ❑ preskupa država, neučinkovita administracija na svim razinama i nedostatak kapaciteta u politici za razumijevanje i prilagođavanje brzim ekonomskim i tehnološkim promjenama, manjak vizije i nesklonost strateškom djelovanju
- ❑ loša demografska slika, depopulacija, relativno loša i nekonkurentna obrazovanost, i strukturni nedostaci na tržištu rada
- ❑ niska razina internacionalizacije domaćega gospodarstva
- ❑ niska produktivnost i konkurentnost (zastarjela tehnologija) s niskom razinom inovacijskog potencijala
- ❑ mali udio proizvoda visoke dodane vrijednosti i proizvoda s oznakama kvalitete (zemljopisnog podrijetla, izvornosti)
- ❑ rascjepkan i nefunkcionalan istraživačko-inovacijski sustav

... SWOT, >> SLABOSTI 2.

LIDER
HRVATSKI SWOT

LIDER

- ❑ dosadašnji dominantni sindrom, 'zaraženost' nizozemskom bolesti izazvan uslužnim sektorom, naročito turizmom
- ❑ obrazovni sustav, posebno sekundarno i tercijarno obrazovanje, nije usklađeno sa suvremenim trendovima na domaćem i europskom tržištu rada prevladava obrazovanje za profesije prošlosti, ne profesije budućnosti
- ❑ nepovezanost s globalnim tehnološkim liderima, trendovima i tržištima
- ❑ bankocentrično i nerazvijeno financijsko tržište
- ❑ načelni manjak interesa i osposobljenosti za podupiranje gospodarskog razvoja i promicanje hrvatskoga gospodarstva, posebno gospodarske diplomacije

... SWOT, >> PRIJETNJE

LIDER

- prevelika administriranost preskupe adržave
- daljnja deindustrijalizacije zemlje i jačanje ovisnosti o uvozu do točke s koje više nema povratka
- strukturne asimetrije u domaćem gospodarstvu i regionalnoj razvijenosti
- nedovoljna utilizacija raspoloživih europskih izvora zbog niskih apsorpcijskih kapaciteta kako javnog sektora tako i gospodarstva
- rast inozemne potražnje za stručnim kadrom iz deficitarnih sektora (ICT, medicina, zanati)
- deglobalizacija, protekcionizam i daljnja destabilizacija EU
- male otvorene ekonomije, posebno one koje su uslužno orijentirane kao što je RH, podložne su i neotpornije na udare kriza bilo koje vrste i intenziteta
- gašenje instrumenata i modela poticanja razvoja nacionalne konkurentnosti u postkohezivnom razdoblju EU, nakon 2030. Ovisnost o vanjskom financiranju

LIDER
HRVATSKI SWOT

... SWOT, >> PRILIKE

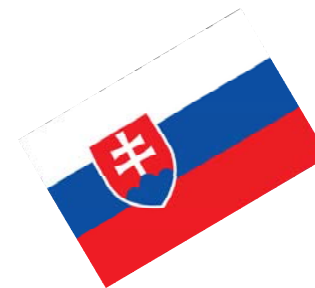
- ✓ zeleno, digitalno, čisto, borba protiv klimatske promjena
- ✓ jedinstven povjesni trenutak raspoloživosti vanjskog financiranja – s naglaskom na gospodarstvo
- ✓ pripadnost/članstvo u asocijacijama, EU i NATO >>> tržište i sigurnost, daljnja nacionalna integracija (eurozona, Schengen, OECD)
- ✓ reindustrijalizacija, povratak industrije s Dalekog istoka u EU, jačanje nižih industrijskih segmenata, promjene u globalnim lancima vrijednosti (povratak lanaca vrijednosti u regionalne okvire), razvoj vlastitih industrijskih niša
- ✓ deglobalizacija pruža priliku raznim sektorima i proizvodnjama za obnovu i time supstituciju uvoza - samodostatnost
- ✓ poduzetnička smjena generacija – dolazak mlađega, modernijeg kadra
- ✓ privlačenje kadra koji nedostaje strukturiranim mjerama (porezi, digitalni nomadi i sl.), useljavanje: zemlja u kojoj se ljudi mogu umiroviti
- ✓ mogući povratak ili kontinuirana interakcija s dijasporom, intelekta i iskustva i ulagačkih kapaciteta, fokusirana imigracijska politika za bolje tržište rada

... ubrzane razvojne strategije malih otvorenih ekonomija

LIDER

catching-up >> convergence

Koreja (Keun Lee), Singapur (Lee Kuan Yew), Izrael, Slovačka, Taiwan, Japan (abeizam), Austria ...

Ključne značajke transformacije catching-up ekonomija:

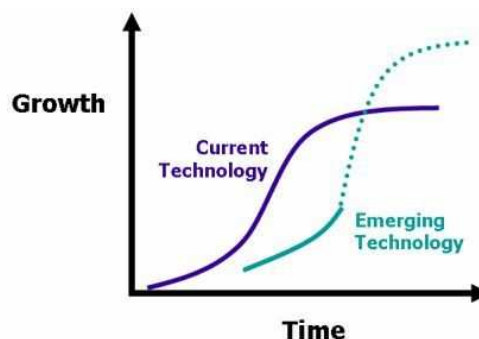
- vizionarskim pristupom liderstva odgovaranje na izazove i potrebe
- primjenom naprednih tehnologija
- financijskom disciplinom
- proaktivnim državnim aktivizmom
- uključenjem (naj)šireg spektra dionika

... catching up nacionalne strategije prema društvu 5.0

- **WINDOWS OF OPPORTUNITIES**

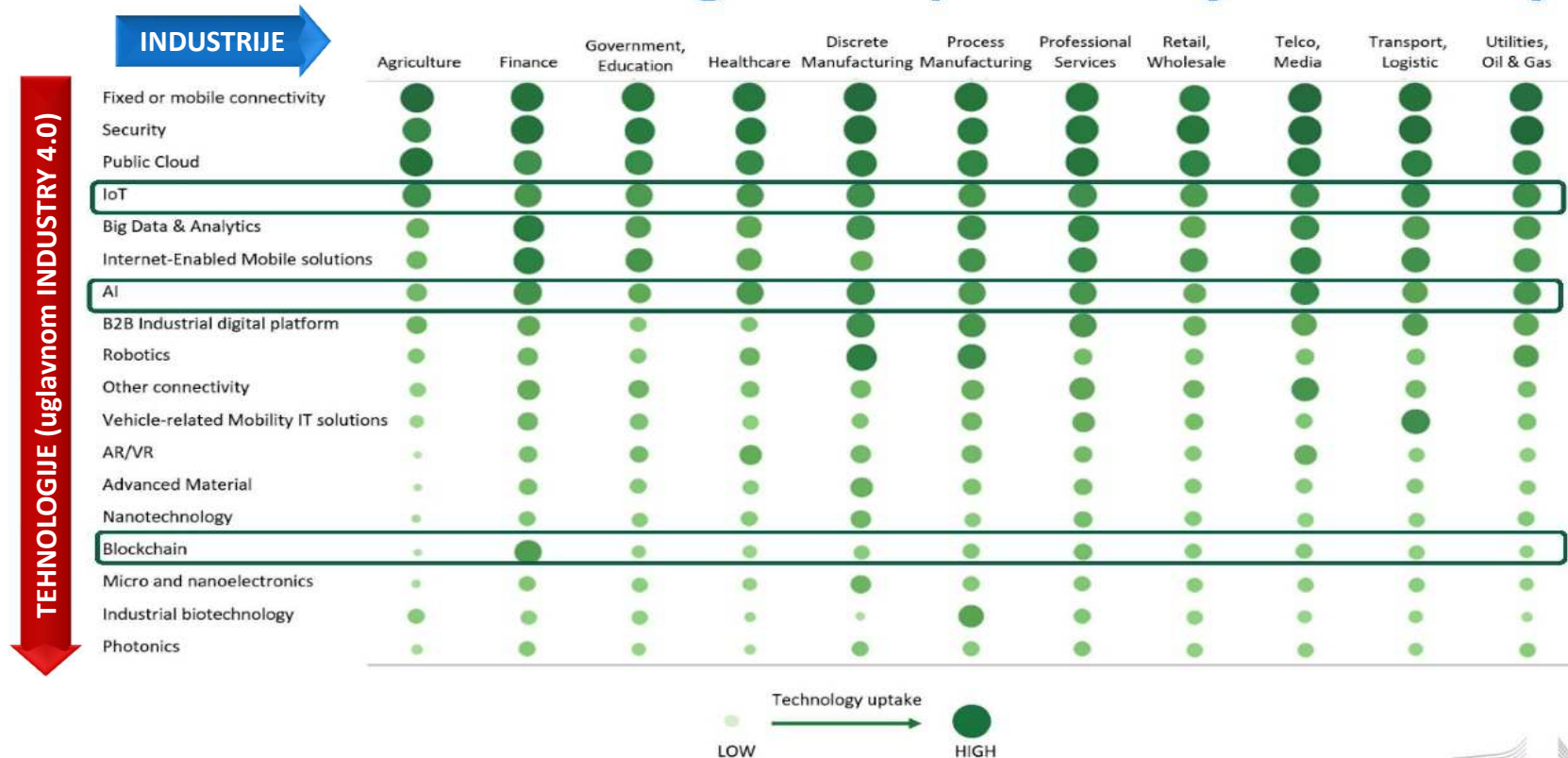
- **LEAPFROGGING**

- **INDUSTRY SECTORIAL
SPECIALIZATION – pametne
industrije**

... napredne tehnologije za pametne industrije

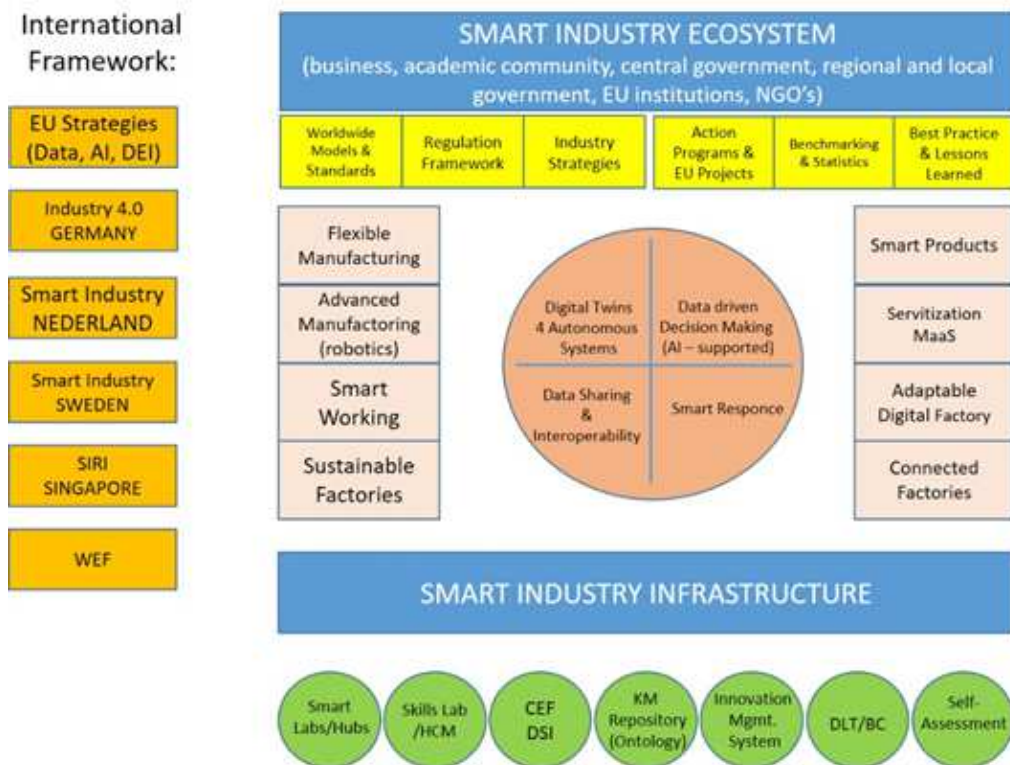
Advanced Technologies Uptake by Industry

Source: Advanced Technologies for Industry Survey November 2020, (N=1,547).

... SMART INDUSTRY CROATIA, diferencijacijska strateška platforma za catching-up

Smart Industry: Transformation Areas

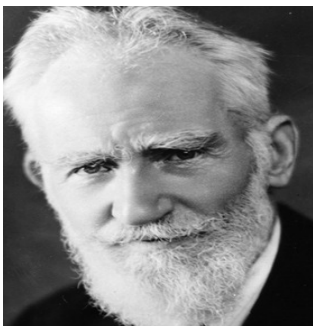
Implementation:

- Smart Food
- Smart Agri/Farm
- Smart Energy
- Smart Transport
- Smart Maritime
- Smart Wellbeing

- **socijalno/gospodarska inovacija RH – Brendiran pristup**
- **uključenosti svih dionika – n’ple helix**
- **horizontalnog (tehnologije) i vertikalnog djelovanja (industrije-sektori)**
- **pospješivač u procesu privlačenja investiranja u industrije visoke dodane vrijednost**
- **međunarodno uključen (osmišljen po uzoru na globalno najbolje)**

Završne misli

- provedena SWOT analiza pokazuje da postoje temelji, potencijali i prilike za industrijsko/tehnološki catching-up, odnosno skok prema društvu 5.0
- socijalno inoviranje, kao što su preuzimanje, prilagodba i primjena najboljih svjetskih praksi, je neophodno u procesu catching-up
- državni se aparat svojim pojačanim aktivizmom i strukturom treba usudno i proaktivno postaviti kao facilitator uključujući sve dionike u procesu

Hvala na pažnji!

Pitanja?

Doing what needs to be done may not make you happy, but it will make you great.

— *George Bernard Shaw* —